

Hyvä seuravieras,

Ikävä kertoo syvästä kaipuusta. Kaipuusta jonnekin. Jonkin kaipuusta.

Viime sunnuntain, kolmannen pääsiäisen jälkeisen sunnuntain aihe on Jumalan kansan koti-ikävä.

Oletko sinä kokenut koti-ikävää?

Saatoit kokea tai koet tällä hetkellä koti-ikävää muutettuasi vanhempiesi luota opiskelupaikkakunnalle, työpaikan perässä uudelle paikkakunnalle tai puolison luota vanhusten palvelutaloon. Ehkä koti ei ole enää koti, johon olet tottunut ja jollaisena sen toivoit säilyvän. Kaiken yrittämisen jälkeen olet saattanut erota puolisosistasi ja totutteleet uuteen elämäntilanteeseen. Rakennat nyt uutta kotia yksin elävänä aikuisena tai yksinhuoltajana lastesi kanssa. Koko perheen entistä, yhteistä kotia ei enää ole. Se on myyty. Se on toisten ihmisten koti.

Voit olla tilanteessa, jossa perheen yhteisestä, rakkaasta kodista on jouduttu luopumaan. On tullut työttömyyttä, terveyshaasteita tai talousvaikeuksia, joiden vuoksi tai niistä riippumatta rakkaan kodin ylläpito on käynyt liian työlääksi arkielämän pyörteissä.

En tiedä, vaikka ikävöisit lapsuuden kotiasi. Tuota vuosi pari tai ehkä jopa useampi vuosi sitten taakseenjäänyttä.

Mitä ikävöit tuntiessasi koti-ikävää? Ikävöitkö rakennusta, ihmisiä, asioita, tunnelmaa, lämpöä, rakkautta?

Kaksi vuotta sitten helmikuussa Suomen Lähetyssseura lähetti minut Botswanaan evankelisluterilaisen kirkon hallinnollista kapasiteettia vahvistamaan. Ajattelin ennen lähtöäni, etten ehkä tule käymään Suomessa kahden vuoden työjaksoni aikana. Ikävä kasvoi ajan kuluessa. Koti-ikävä. Sitä tunsin. Ikävä, kaipuu pureutui kehon ja mielen joka kolkkaan. Työhaasteet eivät tuota kaipuuta helpottaneet, päinvastoin se roihautti sen ilmieliekkieihin. Minulle koti-ikävä tarkoitti rakkaiden ihmisten – sukulaisten ja ystävien – ikävöintiä.

Se oli myös Suomi-ikävää, kauniin luonnon ikävää aina etelä-pohjalaisine maisemineen. Ikävöin kotimaatani, tuota vapaata ja vakaata maata, jonka kasvattamana vesana minun oli mahdollista lähteä töihin Afrikkaan. Jo aiemmin etuoikeutettuna minulla oli ollut suorastaan hätä, että ehtisin isänmaani puolesta taistelleita sotaveteraaneja palvelemaan sairaanhoitajajarjoittelussa. Ehdin sen hyvin tehdä ennen heidän siirtymistä taivaan kotiin.

Kun sinulla on koti-ikävä, mitä silloin ikävöit? Kallion rinteessä sijaitsevaa omakotitaloa, kotia merenrannalla, kotia lähiöalueella, kotia maalaismaisemassa? On luonnollista, että kodin sijainnilla on vaikutus. Itse rakastan luontoa. Mielelläni elän luonnon läheisyydessä. Asfaltin keskellä eläminen kuluttaisi voimavarojani.

Aikoinaan ajattelin etukäteen, että on kova paikka luoda viimeinen silmäys vanhempieni kotitaloon – lapsuudenkotiini – sen ollessa tyhjä. Katseeni seurasi jalkojen saattamani talon joka kolkkan vielä kerran läpi. Jäljellä oli seinät, elämä tuttuine tavaroineen oli poissa. Ymmärsin, että noita seiniä en ikävöi. Tämä rakennus meidän perheen kotina oli ollut minulle valtavan tärkeä turvapaikka, jossa olin kasvanut aikuiseksi. Mutta seinät eivät sitä tehneet. Isä, äiti, veljeni ja meidän elämään linkittyneet asiat olivat kodin muodostaneet. Tuo viimeinen silmäys ei jättänyt koti-ikävää rakennuksen seiniin siitäkään huolimatta, että koti oli perheen rakentama. Talon seiniä silmäillessäni tunsin haikeutta. Luopuminen on oma prosessinsa.

Koti on edelleen tärkeä paikka. Se on paikka, jossa saan olla rauhassa ja turvassa. Siellä voin kerätä voimia elämän iloihin ja suruihin. Vaikka ympärillä tapahtuu globaalisti, yhteiskunnallisesti, alueellisesti tai paikallisesti ikäviä ja kuluttavia asioita, niin kotona voin levätä. Kotini on siellä missä olen. Kun muutan Suomessa tai maailmalla, koti muuttuu lähtiessäni rakennukseksi seinineen. Se ei ole enää koti, jota ikävöin.

Millaiset olosuhteet saavat sinut tuntemaan koti-ikävää? Millaisessa tilanteessa viimeksi koit koti-ikävää? Onko koti-ikävä sinulle jatkuvaa kaipuuta, jota on mahdoton sammuttaa?

Jumalan kansan koti-ikävä. Taivasikävä. Pääsiäisen jälkeisessä ajassa muistamme lupauksen siitä, että Jeesus on mennyt taivaaseen valmistamaan omilleen sijaa.

Tulevana sunnuntaina vietämme äitienpäivää. Oma äitiäsi et ehkä poikkeusaikana voi mennä tapaamaan, mikä lisää ikävöintiä. Äitisi on saattanut siirtyä jo taivaan kotiin. Sinä onnekas, joka voit äitiäsi sunnuntaina tavata, osoita hänelle rakkautesi. Kaikki me saamme olla kiitollisia elämästä.

Siunattua äitienpäivää ja toivon täyteistä kevättä!